

Zwerfafvalplan

Gemeente Oude IJsselstreek

Auteur: Flip Jonker & Peggy Heijmen
Datum: 2 september 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inleiding.....	2
1 Participatie	4
1.1 Vrijwilligers.....	5
ZAP-vrijwilligers.....	5
Afvalbakadoptanten	5
Waardering en betrokkenheid.....	5
Informatieverstrekking.....	5
1.2 Scholen en verenigingen	6
Vergoeding per opschoonactie	6
Vergoeding voor inzamelen kleine elektrische apparaten	6
Praktische invulling	7
Overige opschoonacties op eigen initiatief inwoners, scholen, verenigingen, etc.	7
1.3 Bedrijven.....	7
Voorlichting 25-meterregel.....	7
Opschoonacties bedrijven	8
1.4 Opschoonacties.....	8
Landelijke Opschoondag	10
World Cleanup Day	9
2 Educatie	10
2.1 Basisonderwijs.....	10
2.2 Voortgezet onderwijs	11
3 Hotspotaanpak	12
3.1 Monitoring.....	13
3.2 Aanpak van hotspots	13
4 Communicatie en voorlichting.....	14
5 Evaluatie.....	15
Bijlage 1 Begroting 2026/2027	17
Bijlage 2 Overzicht scholen	18
Bijlage 3 Overzicht industrieterreinen	19
Bijlage 4 Communicatieplan	21

Voorwoord

We wonen in een mooie gemeente, met prachtige (kerk)dorpen, een kleine stad, veel groen en water. Helaas is zwerfafval een probleem dat onze omgeving vervuult. Het heeft niet alleen invloed op het uiterlijk van onze gemeente, maar het is ook slecht voor het milieu en de gezondheid van mensen en dieren. Dit is een probleem waar we allemaal mee te maken hebben: van de gemeente tot de inwoners, van bedrijven tot andere organisaties. We moeten samen werken om dit probleem op te lossen. Ook al ben je zelf niet de veroorzaker van zwerfafval.

Dit plan is gemaakt om zwerfafval op een duurzame manier aan te pakken. We willen niet alleen het afval opruimen, maar ook voorkomen dat het in de toekomst opnieuw op straat komt. Ook willen we inwoners, jong en oud, bewust maken van de gevolgen van zwerfafval. We willen niet alleen het afval opruimen, maar ook de oorzaken van het probleem aanpakken.

Een belangrijk onderdeel van dit plan zijn vrijwilligers. Nu al zetten veel inwoners van onze gemeente zich in om zwerfafval op te ruimen. Sommige doen dat elke dag, terwijl ze een wandeling maken. Anderen doen dat wekelijks of maandelijks met een groepje. Ik vind het geweldig dat inwoners zich inzetten voor een schone leefomgeving. Hun werk is belangrijk en zorgt voor verandering. Door hun inzet kunnen we samen echt een verschil maken. Dit plan is dan ook een erkenning van hun bijdrage en een oproep om deze groep verder te laten groeien.

Dit plan bevat concrete acties en doelen en vraagt om samenwerking van iedereen die betrokken is. We roepen iedereen op om actief mee te werken aan een schonere en duurzamere gemeente. Samen, met de steun van vrijwilligers en anderen, kunnen we een grote impact maken en onze leefomgeving verbeteren voor nu en de toekomst.

Laten we samen zorgen voor een schone, gezonde en veilige omgeving voor iedereen.

Janine Kock
Wethouder Milieu & Grondstoffen

Inleiding

De gemeente Oude IJsselstreek is al meerdere jaren actief in het tegengaan van zwerfafval om zo een schonere en fijnere leefomgeving te realiseren voor haar inwoners. We werken aan de transitie naar een circulaire economie, een samenleving zonder afval. We gaan voor een duurzame samenleving, die we kunnen doorgeven aan de generaties na ons. Als gemeente streven we ernaar om ervoor te zorgen dat mensen nu en in de toekomst gezond en veilig kunnen leven. We willen stoppen met roofbouw plegen op de leefomgeving en met het halen van grondstoffen uit de aarde. Wij zijn ervan overtuigd dat het hergebruiken van grondstoffen waardevol is en dat afval in de nabije toekomst niet meer bestaat. Hiervoor hebben we het VANG-beleid.

Daarnaast zien we helaas rommel in de openbare ruimte liggen. Rommel willen we terugdringen. Daarom hebben we een plan van aanpak zwerfafval opgesteld. Zoals reeds in het voorwoord is benoemd, omschrijven we hierin hoe we het zwerfafval te lijf willen gaan om te zorgen voor een schone en leefbare omgeving. Om als gemeente te zorgen dat dit ook daadwerkelijk gebeurt, houden we twee keer per jaar een schouwronde. Deze schouw voldoet aan de kwaliteitsnormering die we in de gemeente hebben vastgesteld.

Kwaliteitsnormen

De vastgestelde kwaliteitsnormen zijn gebaseerd op de CROW-normering. CROW staat voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechiek. CROW is een kennisplatform die zich onder andere bezighoudt met de kwaliteitsnormering in de buitenruimte en kwaliteitsonderzoek naar de leefbaarheid in de openbare ruimte.

Opbouw van dit zwerfafvalplan

Dit plan draagt bij aan het verbeteren van de kwaliteitsniveaus van de openbare ruimte, zodat we ook in de toekomst een schonere, duurzamere en daarmee aantrekkelijkere gemeente worden.

De hoofdthema's hiervoor zijn:

- Schoonmaken: zwerfafval actief verwijderen door inwoners, verenigingen, scholen en bedrijven te betrekken bij opschoonacties en participatie te stimuleren;
- Schoonhouden: voorkomen dat afval in de openbare ruimte terechtkomt.

In dit plan zullen we dieper ingaan op hoe we dit willen gaan organiseren. Dit zullen we doen aan de hand van vier thema's.

Leeswijzer

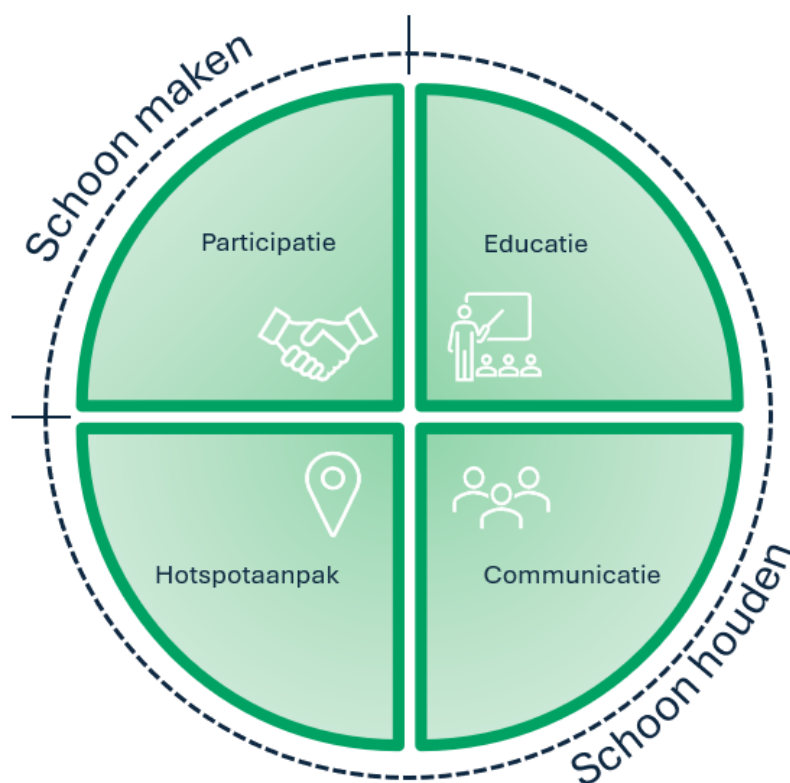
Het plan bestaat uit vier thema's integrale aanpak (zie figuur 1. Integrale aanpak zwerfafval) en ieder hoofdstuk beschrijft een thema:

1. Participatie
2. Educatie
3. Hotspotaanpak
4. Communicatie & voorlichting

Per hoofdstuk zijn de doelgroepen, doelen, acties per doelgroep, betrokken partijen en begroot budget meegenomen.

In bijlage 1 tot en met 4 staat achtereenvolgens een indicatie van het benodigde budget voor de zwerfafvalaanpak, de plattegronden van de industrieterreinen, een overzicht van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs in de gemeente en het communicatieplan.

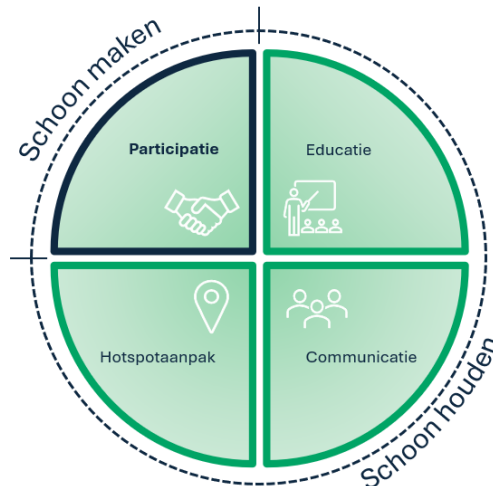
Figuur 1. Integrale aanpak zwerfafval

1 Participatie

Om het zwerfafvalprobleem bij de bron aan te pakken is samenwerking van groot belang. Door inwoners, verenigingen, scholen en bedrijven actief te betrekken bij het schoonmaken van de omgeving, voelen zij zich ook verantwoordelijk voor het probleem. Zo ontstaat een vorm van participatie, wat een belangrijk thema is binnen de integrale aanpak.

Figuur 2. Integrale aanpak zwerfafval - participatie

Samenwerken met inwoners, verenigingen, scholen en bedrijven helpt de buitenruimte schoon te houden. Er zijn verschillende vormen van participatie, zoals het adopteren van een afvalbak, meedoen aan opschoonacties of zelf verantwoordelijk zijn voor het schoonhouden van een gebied. Het succes hangt af van de inzet van de zwerfafvalcoördinator en de vrijwilligers. Het actief betrekken van inwoners en andere betrokken partijen draagt bij aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van de beschreven zwerfafvalaanpak.

In het kort

Doelen:

- Een zo schoon mogelijke buitenruimte creëren;
- Creëren van een gemeenschapsgevoel;
- Groeien in de groep inwoners die participeert bij het opruimen van zwerfafval en/of onderhouden van afvalbakken;
- Verenigingen en scholen financieel belonen middels opschoondagen, opschoonacties en het inzamelen van kleine elektrische apparaten;
- Bedrijven bewust maken van zwerfafval, activeren tijdens opschoondagen en het opruimen van industrieterreinen.

Doelgroepen:

- Zwerfafvalpakker(ZAP)-vrijwilligers;
- Afvalbakkenadoptanten;
- Verenigingen;
- Basisscholen en voortgezet onderwijs;
- Bedrijven en ondernemersverenigingen.

Betrokken partijen:

- Zwerfafvalcoördinator;
- Team Grondstoffen;
- Team Communicatie;
- Contactpersonen doelgroepen.

Budget:

- Zie bijlage 1. Begroting 2026/2027

1.1 Vrijwilligers

ZAP-vrijwilligers

In de gemeente Oude IJsselstreek is anno 2025 een groep van ongeveer 50 vrijwilligers actief die vrijwillig en individueel zwerfafval opruimen. Deze vrijwilligers worden met de ingang van dit zwerfafvalplan zwerfafvalpakkers, of ook wel ZAP-vrijwilligers, genoemd. Zij ruimen op in hun woonomgeving, maar ook tijdens een wandeling of op plekken waar veel zwerfafval ligt. We willen graag meer ZAP-vrijwilligers, het streven is om door te groeien met ongeveer 25 extra ZAP-vrijwilligers per jaar. Dit willen we bereiken door het “zijn van vrijwilliger” meer kenbaar te maken onder onze inwoners via communicatie en via onze bestaande ZAP-vrijwilligers. ZAP-vrijwilligers kunnen onder andere familie, buurtbewoners en anderen meevragen om zwerfvuil te ruimen.

Inwoners kunnen zich via de gemeentesite online aanmelden om ZAP-vrijwilliger te worden. Aan de hand van dit online formulier liggen de persoonsgegevens goed, eenduidig en volgens AVG vast. Bovendien zijn de gegevens alleen te raadplegen door mensen die werken met deze gegevens. We houden een lijst bij met alle ZAP-vrijwilligers en welke materialen zij in bruikleen hebben.

Afvalbakadoptanten

Naast de ZAP-vrijwilligers kunnen inwoners, verenigingen, bedrijven en scholen ook een afvalbak in de openbare ruimte adopteren. De adoptant is verantwoordelijk voor het onderhouden van de afvalbak. Een adoptant leegt de afvalbak zo vaak als nodig is zodat deze niet overvol raakt. Rondom de afvalbak houdt de adoptant het netjes, door zwerfafval en onkruid te verwijderen. Volle zakken afval uit de afvalbakken kunnen opgehaald worden door ons op afspraak of gebracht worden naar de gemeentewerf. Ook ontvangen afvalbakadoptanten een afvalgrijper om het zwerfafval rondom de afvalbak op te ruimen.

Men kan zich online aanmelden via de gemeentesite om adoptant te worden. De adoptanten worden ook opgenomen in de vrijwilligerslijst.

De ZAP-vrijwilligers en afvalbakadoptanten zijn de oren en ogen van de gemeente. Daarnaast signaleren ze zaken die niet goed gaan, zoals dumpingen, vernielingen in de openbare ruimte, etc.

Waardering en betrokkenheid

Het is belangrijk om ZAP-vrijwilligers en adoptanten te bedanken en te betrekken. Dit doen we door ze te informeren over recente ontwikkelingen, successen, resultaten en activiteiten met betrekking tot zwerfafval en afvalbakken binnen de gemeente. Zo blijven de vrijwilligers betrokken. Ze doen ertoe en dat willen we hen dan ook laten weten, wat weer aanstekelijk kan werken voor anderen om zich aan te melden als vrijwilliger.

Als gemeente nodigen we één keer per jaar de ZAP-vrijwilligers en adoptanten uit voor een vrijwilligersbijeenkomst met een hapje en drankje. Tijdens deze bijeenkomst kunnen ze ook onderling hun ervaringen uitwisselen.

Tijdens de vrijwilligersbijeenkomst ontvangen de ZAP-vrijwilligers en adoptanten een kleine duurzame attentie voor hun inzet. Daarnaast ontvangen de ZAP-vrijwilligers en adoptanten een aantal keer per jaar een bedankje voor hun inzet, bijvoorbeeld met Pasen een Paasattentie.

Informatieverstrekking

Om de samenwerking en verbondenheid te verhogen kan het aanmaken van een groepsapp in bijvoorbeeld WhatsApp interessant zijn. Dit dient vanuit de vrijwilligers zelf te komen en wordt buiten

de gemeente geïnitieerd en onderhouden. Wij kunnen wel informeren, bijvoorbeeld tijdens de vrijwilligersbijeenkomst, over het opzetten van een groepsapp.

Met de gratis app Helemaal Groen kan de ZAP-vrijwilliger, vereniging, school of bedrijf zien waar zwerfafval is opgeruimd. Via deze app kan voorkomen worden dat veel ZAP-vrijwilligers op dezelfde plekken zwerfafval gaan opruimen. De ZAP-vrijwilliger kan in de app aangeven waar hij of zij zwerfafval opgeruimd heeft. Zie voor meer info: www.helemaalgroen.nl. Wij, als gemeente, maken geen gebruik van de app en hebben geen inzicht in deze app. Informatie geven over deze app kan in de nieuwsbrief, op de gemeentesite en tijdens een vrijwilligersbijeenkomst.

1.2 Scholen en verenigingen

Begin 2025 zijn er zeven verenigingen en twee scholen actief betrokken bij het opruimen van zwerfafval en/of het inzamelen van kleine elektrische apparaten, waarvoor zij een vergoeding ontvangen. Het streven is om dit aantal te laten groeien naar vijftien actieve organisaties, door middel van gerichte communicatie en werving.

Met de ingang van dit nieuwe zwerfafvalplan willen we een nieuw systeem invoeren voor verenigingen en scholen om een vergoeding te verstrekken voor hun inzet. Het doel van deze aanpak is tweeledig: enerzijds willen we deze maatschappelijke organisaties blijven belonen voor hun inzet, anderzijds stimuleren we hen om actief bij te dragen aan een schone en leefbare gemeente.

Vergoeding per opschoonactie

Vanaf november 2025 verandert de manier waarop verenigingen en scholen een vergoeding ontvangen voor het opruimen van zwerfafval. Zij mogen voortaan zelf opschoonacties organiseren, op momenten die voor hen passend zijn.

Na afloop van elke actie melden deelnemers het aantal ingezamelde volle zwerfafvalzakken door een e-mail te sturen naar het Grondstoffenteam. Vervolgens dienen zij de rode afvalzakken af te leveren bij de gemeentewerf. Per actie geldt een minimum van vijf volle afvalzakken om in aanmerking te komen voor een vergoeding.

De vergoeding bestaat uit twee componenten:

- €50,- per opschoonactie
- €5,- per ingeleverde volle afvalzak

Er worden per vereniging of school maximaal twaalf opschoonacties per jaar vergoed. De vergoeding ontvangen deelnemers aan het begin van ieder nieuw kwartaal.

Vergoeding voor inzamelen kleine elektrische apparaten

Verenigingen en scholen kunnen, net als voorgaande jaren, kleine elektrische apparaten blijven inzamelen met behulp van de bekende rode containers. De manier waarop dit georganiseerd wordt, is verandert.

Verenigingen en scholen die zich aanmelden voor de inzameling van kleine elektrische apparaten via rode containers, zijn verplicht om ook vier opschoonacties per jaar te organiseren. Alleen wanneer aan deze voorwaarde is voldaan, komt men in aanmerking voor een vergoeding.

Per volle rode container die bij de gemeentewerf wordt geleegd, ontvangen deelnemende organisaties €50,-.

Er worden per vereniging of school maximaal twaalf rode containers per jaar vergoed. Belangrijk: als de vereiste vier opschoonacties niet zijn uitgevoerd, wordt er geen vergoeding uitgekeerd, ook niet voor de ingeleverde containers. We hopen hiermee het opruimen van zwerfafval te stimuleren.

De vergoeding ontvangen deelnemers aan het begin van ieder nieuw kwartaal.

Praktische invulling

- Verenigingen en scholen kunnen zich aanmelden voor het ruimen van zwerfafval en inzamelen van kleine elektrische apparaten via de gemeentesite. Hier moeten zij een aanmeldformulier invullen.
- Verenigingen en scholen krijgen voor onbepaalde tijd een set opschoonmaterialen in bruikleen. Op het aanmeldformulier kan een deelnemer aangeven hoeveel materialen zij in bruikleen willen hebben.
- Verenigingen en scholen geven een gebied op waar zij de opschoonacties gaan organiseren.
- Wanneer een vereniging of school zich ook aanmeldt voor het inzamelen van kleine elektrische apparaten ontvangen zij een rode container waar de kleine elektrische apparaten in ingezameld dienen te worden.
- Verenigingen en scholen brengen de zakken zwerfafval en volle rode containers zelf naar de gemeentewerf. Hier zal een verantwoordingsformulier ingevuld worden om aan te tonen dat het zwerfafval en/of inhoud van de rode container is ingeleverd. Dit is vereist voor de uitbetaling van de vergoeding.
- De vergoeding wordt aan alle verenigingen aan het begin van ieder kwartaal uitgekeerd in samenwerking met afdeling Financiën. Gegevens voor uitbetaling dienen ingevuld te worden op het aanmeldformulier.

Overige opschoonacties op eigen initiatief inwoners, scholen, verenigingen, etc.

Het organiseren van opschoonacties vergroot het gevoel van saamhorigheid. Tegelijkertijd zorgt de zichtbaarheid van deze opschoonacties voor bewustwording onder onze inwoners. Zowel individuele inwoners als groepen, zoals bedrijven, scholen, verenigingen, clubs en buurtgroepen kunnen tijdens deze opschoonacties met, door de gemeente verstrekte, opschoonmaterialen zwerfafval opruimen. Het aanmelden voor een opschoonactie loopt via het aanmeldingsformulier op de gemeentesite. De deelnemers worden voorzien van materialen en volle zakken worden opgehaald door het Grondstoffenteam of gebracht naar de gemeentewerf. Voor deze overige opschoonacties ontvangt men geen vergoeding.

1.3 Bedrijven

Op industrieterreinen ligt vaak veel zwerfafval. Een ondernemer is zelf verantwoordelijk om de omgeving van zijn bedrijf zwerfafvalvrij te houden.

Voorlichting 25-meterregel

Sinds januari 2007 bestaat de 25-meterregel. Deze regel verplicht ondernemers om zwerfafval op te ruimen in een straal van 25 meter rondom hun bedrijf. Deze regel was onderdeel van het Activiteitenbesluit Milieubeheer. Met de invoering van de Omgevingswet in 2024 is het Activiteitenbesluit vervallen en overgegaan in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL). Niet alle regels zijn overgegaan in het BAL, waaronder de 25-meterregel. Dit wordt nu, indien gewenst, lokaal gemeentelijk beleid. Om deze regel ook in de toekomst te kunnen gebruiken, dient de gemeente dit zelf op te nemen in hun Omgevingsplan of Afvalstoffenverordening. Tot 2032 is de 25-meterregel opgenomen in de bruidsschat, wat betekent dat deze regel geldt voor bedrijven.

De voorlichting over de 25-meterregel kan op verschillende manieren worden gegeven, zoals duidelijke communicatie via folders, nieuwsbrieven of informatiebijeenkomsten. Daarnaast kunnen bedrijven ook direct benaderd en ondersteund worden door de bedrijvencontactfunctionarissen van de gemeente. Deze functionarissen kunnen niet alleen uitleg geven over regelgeving en verantwoordelijkheden, maar ook praktische tips bieden voor het voorkomen van zwerfafval, zoals het verbeteren van afvalbeheer of het adopteren van afvalbakken.

Opschoonacties bedrijven

Om de industrieterreinen schoner en aantrekkelijker te maken, gaan we actief samenwerken met bedrijven binnen deze gebieden. Het doel is om gezamenlijk opschoonacties te organiseren onder de naam "Company Cleanup". Door deze acties willen we niet alleen zwerfafval terugdringen, maar ook het bewustzijn onder ondernemers vergroten en de betrokkenheid bij een schone werkomgeving versterken.

Binnen de gemeente hebben we de volgende industrieterreinen:

- De Rieze in Ulft
- Hofskamp in Varsseveld
- Akkermansweide in Terborg
- IJsselweide in Gendringen/Ulft

Plattegronden van de industrieterreinen zijn opgenomen in bijlage 3.

Dit plan markeert het beginpunt van deze nieuwe aanpak en biedt de mogelijkheid om ervaring op te doen met het organiseren van deze opschoonacties. We starten met één industrieterrein, waarbij wordt gekeken naar praktische invulling zoals het startpunt van de actie, het tijdstip en de frequentie. Op basis van deze eerste ervaringen en een evaluatie wordt het project verder uitgebreid naar de overige drie terreinen. In de loop van de tijd kunnen de opschoonacties zich ontwikkelen tot een terugkerend en herkenbaar moment op het terrein. Door de aanpak aan te passen aan de specifieke behoeften van elk industrieterrein, vergroten we de kans op langdurige betrokkenheid van bedrijven.

Om de opschoonacties tot een succes te maken, betrekken we de lokale industriële kringen/parkmanagement actief bij de uitvoering. Zij worden geïnformeerd over het doel en de opzet van de "Company Cleanup" en kunnen vervolgens hun leden benaderen voor deelname. Denk hierbij aan het verspreiden van aankondigingen en het verzamelen van aanmeldingen.

Wij ondersteunen de opschoonacties door het beschikbaar stellen van de benodigde opschoonmaterialen, zoals afvalzakken, grijpers en handschoenen. Daarnaast kunnen afvalcoaches worden ingezet om verbinding te leggen met de bedrijven, hen te adviseren over afvalpreventie en actief mee te helpen tijdens de opschoonmomenten.

1.4 Opschoonacties

Voor scholen is de mogelijkheid om een E-Waste Race te organiseren in samenwerking met Race Against Waste.

De E-waste Race is een wedstrijd van een aantal weken tussen basisscholen binnen een regio waarbij leerlingen worden uitgedaagd om zoveel mogelijk klein elektronisch afval te verzamelen, te repareren of te hergebruiken.

Het gehele project wordt verzorgd door Race Against Waste, van scholenwerving tot aan de prijs voor de winnende school.

De E-Waste Race start met een interactieve gastles over circulaire economie, e-waste en grondstoffschaarste. Vervolgens begint de actieperiode waarin leerlingen aan de slag gaan met hergebruiken, repareren en inzamelen van e-waste in hun wijk. De school die de meeste punten behaalt wint een toffe hoofdprijs.

De E-Waste Race zorgt voor bewustwording over circulaire economie en betrokkenheid in de buurt, stimuleert het recyclen van apparaten, waardoor er veel meer grondstoffen terugkomen in de kringloop.

Landelijke Opschoondag

De jaarlijkse Opschoondag wordt in combinatie met de Wild Beheers Eenheden Gendringen/Bergh en Wisch tegelijkertijd met de Landelijke Opschoondag op de derde of vierde zaterdag in maart gehouden. Voor basisscholen vindt de Opschoondag de vrijdag voor de Landelijke Opschoondag plaats. De communicatie en organisatie rondom deze Opschoondag wordt georganiseerd vanuit het

Grondstoffenteam. De aanmelding voor de Opschoondag staat los van de aanmelding voor andere opschoonacties. Vanaf eind februari kunnen inwoners, verenigingen, scholen en bedrijven zich aanmelden voor de Opschoondag. Voor elke volle zak met zwerfafval die ingezameld wordt op de Opschoondag, ontvangen de deelnemers €5,-. Aan het einde van de Opschoondag worden cheques met de ingezamelde bedragen uitgedeeld aan de deelnemers onder het genot van een hapje en drankje.

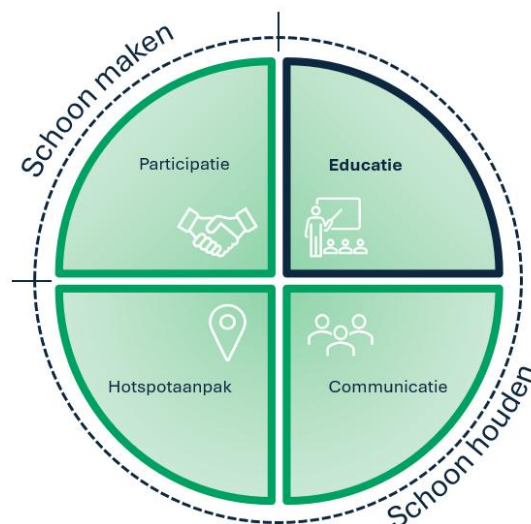
World Cleanup Day

Inwoners, verenigingen, scholen en bedrijven die belangstelling hebben om ook tijdens de World Cleanup Day in september zwerfafval te ruimen is het mogelijk om hiervoor materialen ons te ontvangen. De aanmelding voor de World Cleanup Day loopt ook via de gemeentesite. Vanaf eind augustus kunnen inwoners, verenigingen, etc. zich aanmelden voor de World Cleanup Day. De organisatie van de dag ligt bij de deelnemers zelf, wij verstrekken enkel de materialen, zorgen voor een goede verdeling van de locaties waar zwerfafval geruimd wordt en zorgen dat het afval afgevoerd wordt.

2 Educatie

Kinderen vormen de basis van de samenleving van morgen. Wat zij vandaag leren, nemen ze mee in hun verdere leven. Zoals het gezegde luidt: *"jong geleerd is oud gedaan."* Daarom is het van groot belang om (basis)schoolleerlingen bewust te maken van de impact van zwerfafval op het milieu en hun eigen leefomgeving.

Figuur 3. Integrale aanpak zwerfafval - educatie

Met educatie over zwerfafval geven we de jeugd niet alleen kennis, maar ook de verantwoordelijkheid en motivatie om bij te dragen aan een schone en duurzame toekomst. *"De jeugd heeft de toekomst,"* en door hen vroeg te betrekken, bouwen we aan een generatie die zorg draagt voor een schonere wereld. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe gastlessen op basis- én voortgezet onderwijs bijdragen aan dit doel en hoe we dit binnen de gemeente effectief kunnen organiseren.

2.1 Basisonderwijs

Onderwerpen zoals zwerfafval en afvalpreventie zijn actuele thema's op de basisscholen. Educatie over afval valt onder burgerschapsvorming en draagt bij aan bewustwording, betrokkenheid en motivatie om (zwerf)afval te voorkomen.

In het kort

Doelen:

- Bewustwording van zwerfafval op straat en school;
- Schoonhouden van het schoolterrein en de openbare ruimte daarbuiten;
- Bewustwording van het hergebruik van grondstoffen.

Doelgroep:

- Leerlingen van groep 3 tot en met 8 op 16 basisscholen (zie bijlage 3. Overzicht industrieterreinen).

Betrokken partijen:

- Contactpersoon bij basisscholen;
- Zwerfafvalcoördinator;
- Afvalcoaches.

Budget:

- Zie bijlage 1. Begroting 2026/2027

Bewust over zwerfafval

De interactieve gastles daagt leerlingen uit om na te denken over hun eigen bijdrage en het voorkomen van zwerfafval. Door op een leuke en actieve manier met de leerlingen in gesprek te gaan blijft de theorie makkelijk hangen. Na het klassikale gedeelte en een instructie gaan de leerlingen op zoek naar zwerfafval rondom school. Samen met afvalgrijpers, afvalzakken en handschoenen gaan de leerlingen met veiligheidsvestjes aan op zoek naar blikjes, flesjes, snoep- en koekverpakkingen.

Meer dan alleen een zwerfafvalvrije omgeving

Naast een mooie prestatie en toevoeging aan een schone en opgeruimde buurt rondom school is het hoofddoel van de gastles dat de leerlingen zelf ervaren hoeveel zwerfafval er daadwerkelijk in hun eigen woonomgeving, op weg naar school en rondom het schoolterrein ligt. Op deze manier worden leerlingen op jonge leeftijd bewust gemaakt van het zwerfafvalprobleem en de gevolgen daarvan.

2.2 Voortgezet onderwijs

Omdat jongeren in het voortgezet onderwijs (VO) een uitdagende doelgroep vormen op het gebied van zwerfafval, vanwege groepsgedrag en leeftijd, starten we bewust projecten op middelbare scholen. Door hen actief te betrekken en na te laten denken over dit probleem, willen we een duurzame houding en verantwoordelijk gedrag stimuleren.

In het kort

Doel:

- Bewustwording zwerfafval langs route van en naar school (snoeproute).

Doelgroep:

- VO Almende college op twee locaties (zie bijlage 3. Overzicht industrieterreinen).

Betrokken partijen:

- Contactpersoon bij VO-scholen;
- Zwerfafvalcoördinator;
- Afvalcoaches.

Project op maat

Projecten worden op maat gemaakt voor het gekozen leerjaar en niveau, met aparte opdrachten voor VMBO, HAVO, VWO. Zo zorgen we ervoor dat de inhoud aansluit bij de behoeften en het begrip van de leerlingen en dat ze op een interactieve manier leren over duurzaamheid en het belang van een schone omgeving. Van belang is het contact met het Almende college en het enthousiasmeren van docenten en directie voor deelname aan deze projecten.

Voorbeelden van activiteiten voor een project zijn onder andere:

- Geven van een gastles door de zwerfafvalcoördinator of afvalcoach óf het samenstellen van een lespakket samen met de school via Supporter van Schoon, initiatief van Verpact;
- Zwerfafval opruimen en daarna het probleem bespreken om als klas een oplossing te bedenken;
- Een ZAP-vrijwilliger of afvalbakadoptant zijn of haar ervaringen laten delen;
- Samen met de klas een bezoek brengen aan bijvoorbeeld een milieustraat of een kringloop zoals Stichting Aktief;
- Het onderzoeken van een snoeproute in de buurt van school;
- Interactieve invulling, bijvoorbeeld zwerfafval ruimen of zelf een meting laten doen op basis van de CROW.

Het programma van een project is altijd interactief en combineert theorie met praktijk, zoals het maken van een les over duurzaamheid, het ontwikkelen van een campagne tegen zwerfafval of het uitvoeren van een hotspotonderzoek.

Mogelijke bronnen beschikbaar lesmateriaal

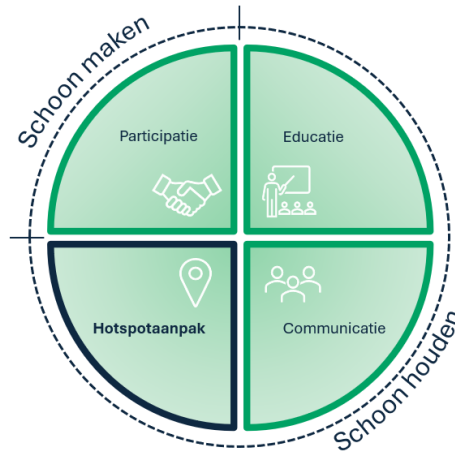
<https://www.supportervanschoon.nl/kenniswijzer/onderwijsaanbod-afval-en-zwerfafval/>

<https://www.supportervanschoon.nl/kenniswijzer/handreiking-samenwerken-met-scholen-rondom-zwerfafval-en-afvalscheiding/>

3 Hotspotaanpak

Hotspots zijn plaatsen waar, vergeleken met andere (soortgelijke) plaatsen in de buurt, veel zwerfafval ligt. Hoewel problemen vaak op elkaar lijken, kunnen de oorzaken heel verschillend zijn.

Figuur 4. Integrale aanpak zwerfafval - hotspotaanpak

In het kort

Doelgroep:

- Inwoners;
- Verenigingen;
- Scholen;
- Bedrijven op industrieterreinen.

Doel:

- Aantal hotspots afbouwen;
- Zwerfafval niet verder verspreiden.

Betrokken partijen:

- Zwerfafvalcoördinator (coördineren);
- Handhaving (signaleren);
- Afvalcoaches (voorlichten);
- Eco Consult (meten).

Budget:

- Zie bijlage 1. Begroting 2026/2027

Het bedrijf Eco Consult heeft voor ons de hotspots in beeld gebracht.

Overzicht hotspots: [zie kaart via Google](#)

De onderstaande snoeproutes en de hangplekken gaan we in samenwerking met de scholen en verenigingen oppakken. De industrieterreinen gaan we aanpakken in samenwerking met de bedrijven die er gevestigd zijn, zie hiervoor hoofdstuk 1.4.

Snoeproute

- Omgeving van de supermarkt PLUS Silvolde/Terborg, zoals 't Veld, Terborgseveld, Lichtenbergseweg en Reeënstraat;
- DRU-Laan in Ulf;
- Broerdijk tussen Gendringen en Megchelen;
- Doetinchemseweg tussen Westendorp en Varsseveld;

- Debbeshoek, Staringstraat en Berghseweg in Gendringen;
- Over de IJssel in Silvolde.

Hangplekken

- V.V. Uiftse Boys en Vogelbuurt in Uift;
- Parkeerplaats sportclub Wisch Silvolde (samenwerking met Almende College locatie Laudis mogelijk);
- Parkeerplaats zwembad De Paasberg in Silvolde (in samenwerking met Almende College Locatie Isala);
- Nieuwe fietspad in Silvolde en Uift naar het Almende College Isala/Loudis.

3.1 Monitoring

Beheer van de openbare ruimte draait om vier pijlers: reinigen, monitoren, voorzieningen en inrichting. We zetten in op een structurele verbetering van deze aspecten om zwerfafval te verminderen. Eco Consult voert sinds 2022 tweemaal per jaar metingen uit naar zwerfafval in de openbare ruimte. Daarbij kijken zij ook naar bijplaatsingen bij containers en dumpingen buiten de reguliere afvalinzameling.

De metingen vinden plaats in het voorjaar en najaar, en bieden input voor het effect van beleidsmaatregelen, zoals de invoering van het tarief op restafval. Deze resultaten worden meegenomen in de sturing van het beleid.

3.2 Aanpak van hotspots

Om zwerfafval op hotspots te verminderen, pakken we de oorzaken gericht aan in samenwerking met scholen, verenigingen, bedrijven en wijkbeheerders. We onderscheiden vier typen hotspots: centra, snoeroutes, hangplekken en industrieterreinen.

Centra: winkelgebieden, markten, stations

- Optimale plaatsing afvalbakken en zwerfafvalkleppen;
- Optimale ledigingsfrequentie afvalbakken;
- Samenwerking met ondernemers en wijkbeheerders;
- Handhaving gericht op bijplaatsingen en dumpingen.

Snoeroutes: routes van en naar scholen, sportlocaties en supermarkten

- Zie hoofdstuk 2. Educatie;
- Opschoonacties met leerlingen;
- Optimale plaatsing prullenbakken en opvallende borden/stickers;
- Samenwerking met ondernemers en scholen.

Hangplekken: samen met jongerenwerk en sportclubs

- Zie hoofdstuk 2. Educatie;
- Inrichting verbeteren: optimale plaatsing prullenbakken, duidelijkere signalering.

Industrieterreinen: samen met bedrijven

- Zie hoofdstuk 1.4 Bedrijven

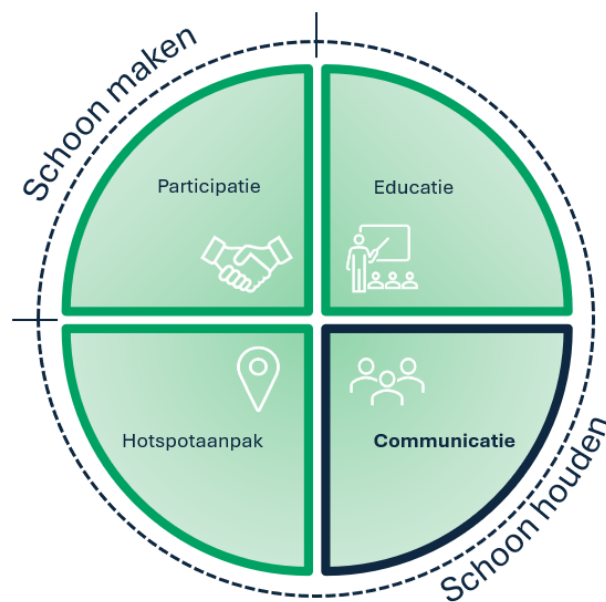
4 Communicatie en voorlichting

Communicatie speelt een belangrijke rol in de integrale aanpak van zwerfafval en het schoonhouden van de openbare ruimte. Het kan bijdragen aan het realiseren van de in dit plan gestelde doelen voor de aanpak van zwerfafval.

In de vorige paragrafen is al enkele keren communicatie en voorlichting benoemd, voor een specifieke doelgroep of specifieke activiteit. In de bijlage is een voorstel voor de communicatie uitgewerkt (zie bijlage 4. Communicatieplan). Centraal in de strategie staat dat we open, eerlijk, positief en helder communiceren. We focussen op het communiceren van het doelgedrag (voorbeeldgedrag). Centraal in de boodschap staat: 'samen zorgen we voor een schone, gezonde en veilige omgeving voor iedereen'. We sluiten aan bij de afvalscheidingscampagne: 'Strak in die bak' en zetten in de basis onze reguliere communicatiekanalen in. Op de gemeentesite komt een aparte pagina met informatie over de zwerfafvalaanpak. Hiermee is de gemeentesite de basis van de informatie, waarnaar we altijd kunnen verwijzen.

Gedragsverandering is een onderdeel van deze zwerfafvalaanpak. Gedragsverandering heeft tijd nodig. Communicatie kan een bijdrage leveren aan de gewenste gedragsverandering. Communicatie is nooit statisch; het beweegt mee met de actualiteit. Als het nodig is, wijken we af van de voorstellen en/of sturen we bij.

Figuur 5. Integrale aanpak zwerfafval - communicatie

5 Evaluatie

Dit zwerfafvalplan wordt jaarlijks in Q2 intern geëvalueerd om te beoordelen of de gekozen aanpak en maatregelen effectief en haalbaar zijn. Bij de evaluatie worden de volgende vragen gesteld met betrekking tot de verschillende onderdelen van het plan:

Participatie

Vrijwilligers/adoptanten

- Hoeveel vrijwilligers en adoptanten zijn er actief?
- Hoe verloopt het proces rondom aanmelding van nieuwe vrijwilligers?
- Hoe tevreden zijn de vrijwilligers en de gemeente over de samenwerking?
- Wat is het effect van hun inzet op basis van de schouwresultaten?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Scholen en verenigingen

- Hoeveel scholen en verenigingen nemen deel aan het zwerfafval ruimen en inzamelen van kleine elektrische apparaten tegen een vergoeding?
- Hoe verloopt het zwerfafvalruimen?
- Hoe verloopt de inzameling van kleine elektrische apparaten?
- Hoe verloopt het aanmeldproces voor scholen en verenigingen?
- Hoe verloopt de uitbetaling aan de deelnemende partijen?
- Hoe tevreden zijn de deelnemers en de gemeente over deze samenwerking?
- Wat is het effect van hun inzet volgens de schouwresultaten?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Bedrijven

- Hoeveel bedrijven zijn betrokken bij het organiseren van opschoonacties?
- Hoe verlopen de Company Cleanup-acties?
- Hoe verloopt de voorlichting over de 25-meterregel?
- Hoe tevreden zijn de bedrijven en de gemeente over de samenwerking?
- Wat is het effect van de inzet van bedrijven volgens de schouw?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Opschoonacties

- Hoeveel opschoonacties zijn er georganiseerd?
- Hoe verliep de deelname aan de Landelijke Opschoondag?
- Hoe verliep de deelname aan World Cleanup Day?
- Hoe verliep de organisatie en uitvoering van de E-Waste Race?
- Hoe tevreden zijn deelnemers en gemeente over de uitvoering hiervan?
- Wat is het effect van deze acties volgens de schouwresultaten?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Educatie

Basisonderwijs

- Hoe verloopt de uitvoering van de educatieve activiteiten op basisscholen?
- Hoe tevreden zijn de scholen en de gemeente over de inhoud en organisatie?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Voortgezet onderwijs

- Hoe verloopt de uitvoering van de educatieve activiteiten op middelbare scholen?
- Hoe tevreden zijn de scholen en de gemeente hierover?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Hotspotaanpak

- Hoeveel hotspots zijn er in beeld gebracht en aangepakt?
- Wat is het effect van de genomen maatregelen?
- Hoe tevreden is de gemeente over de aanpak van deze hotspots?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Communicatie en voorlichting

- Hoe verloopt de communicatie en voorlichting over het zwerfafvalbeleid?
- Hoe tevreden is de gemeente over de effectiviteit hiervan?
- Moet deze aanpak ongewijzigd blijven of zijn er aanpassingen nodig?

Begroting

- Is het beschikbare budget toereikend voor de uitvoering van het plan?
- Moet het financiële gedeelte van het plan worden aangepast of kan het ongewijzigd blijven?

Op basis van deze evaluatie kan het plan worden bijgesteld om de doelen beter te realiseren en in te spelen op nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

Bijlage 1 Begroting 2026/2027

Participatie	Planning	Budget	Verantwoordelijke
Vrijwilligersbestand bijhouden/materialen verschaffen aan nieuwe vrijwilligers	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 2.500,00	Zwerfafvalcoördinator
Bedankjes a €20,- voor 50/100 vrijwilligers	Q2	€ 2.000,00	Zwerfafvalcoördinator
Vrijwilligersbijeenkomst	Q3	€ 2.000,00	Zwerfafvalcoördinator
Opschoondag	Q1	€ 5.000,00	Zwerfafvalcoördinator
World Cleanup Day	Q3	€ 200,00	Zwerfafvalcoördinator
Vereniging/stichting/school €50,- per opruimactie + €5,- per zak (max. €1000,- per vereniging/stichting/school)	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 15.000,00	Zwerfafvalcoördinator, afvalcoaches
Vereniging/stichting/school €50,- per rode container (max. €600,- per vereniging/stichting/school)	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 9.000,00	Zwerfafvalcoördinator, afvalcoaches
Voorlichting bedrijven over 25-meterregel	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 2.500,00	Zwerfafvalcoördinator, afvalcoaches
Company cleanup	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 2.500,00	Zwerfafvalcoördinator
Aanschaf Opschoonmaterialen	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 2.000,00	Zwerfafvalcoördinator
E-waste Race	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 17.000,00	Zwerfafvalcoördinator
Totaal participatie		€ 59.700,00	

Educatie	Planning	Budget	Verantwoordelijke
Gastlessen 16 basisscholen	Q3, Q4	€ 5.000,00	Zwerfafvalcoördinator, afvalcoaches
Educatieprogramma VO, 1 snoeproute per jaar	Q3, Q4	€ 5.000,00	Zwerfafvalcoördinator, afvalcoaches
Totaal educatie		€ 10.000,00	

Hotspotaanpak	Planning	Budget	Verantwoordelijke
Schouwing Eco Consult	Q1,Q3	€ 5.000,00	Zwerfafvalcoördinator
Totaal hotspotaanpak		€ 5.000,00	

Communicatie	Planning	Budget	Verantwoordelijke
Alle communicatie	Q1, Q2, Q3, Q4	€ 16.000,00	Zwerfafvalcoördinator, team Communicatie
Totaal communicatie		€ 16.000,00	

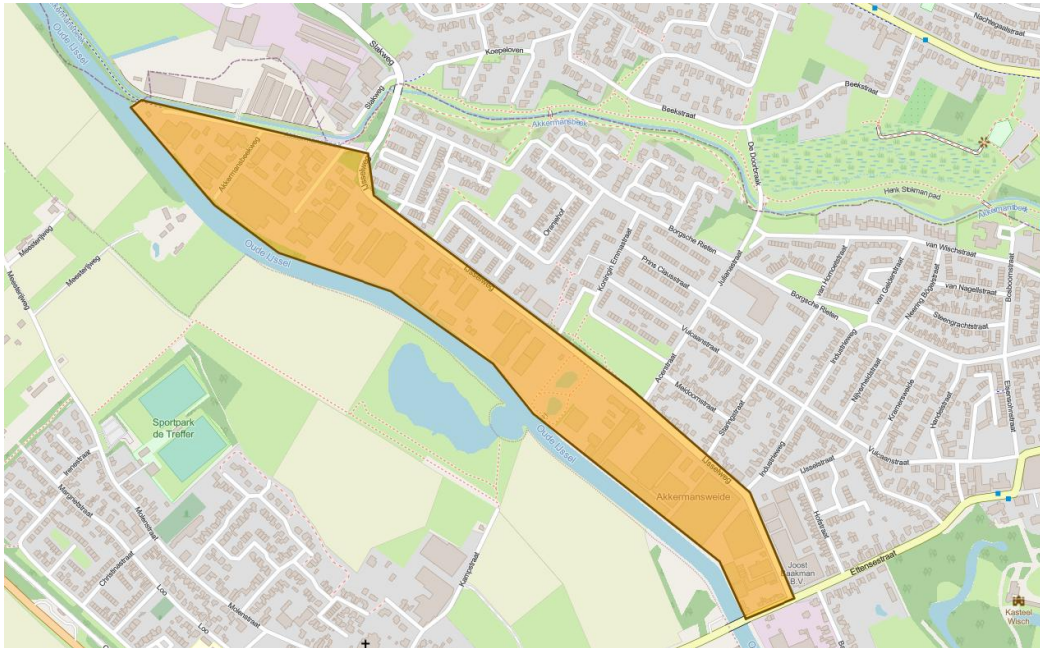
Totaal begroot	€ 90.700,00
Beschikbaar budget	€ 130.000,00
Restant budget	€ 39.300,00

Bijlage 2 Overzicht scholen

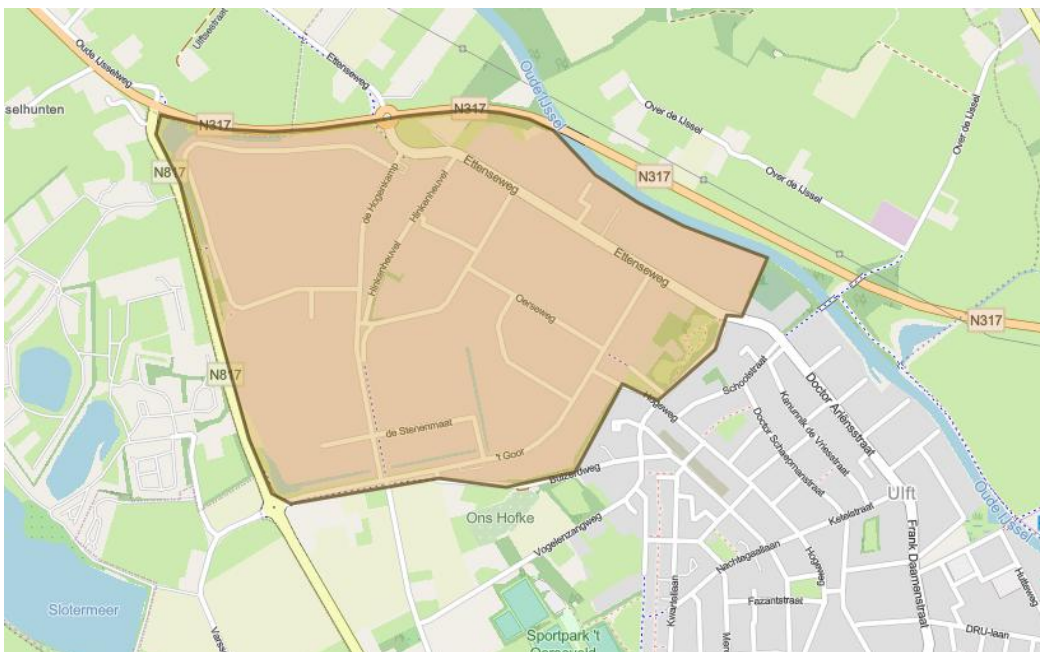
	Naam	Adres
Basisschool	Oersprong	Uift
	Mariaschool	Uift
	Obs de Woelwaters	Uift
	De Borckeshof	Breedenbroek
	De Klimpaal	Etten
	IKC De Wijssel	Gendringen
	IKC De Meeander	Heelweg / Varsseveld
	St. Martinusschool	Megchelen
	Walburgis	Netterden
	De Bontebrug	Silvolde
	De Plakkenberg	Silvolde
	Dynamiek	Terborg
	Pius-X	Varsselder
	IKC Groeituin	Varsseveld
	ODS De Leemvoort	Westendorp
Middelbare school	Almende College, locatie Landis en Isala	Silvolde

Bijlage 3 Overzicht industrieterreinen

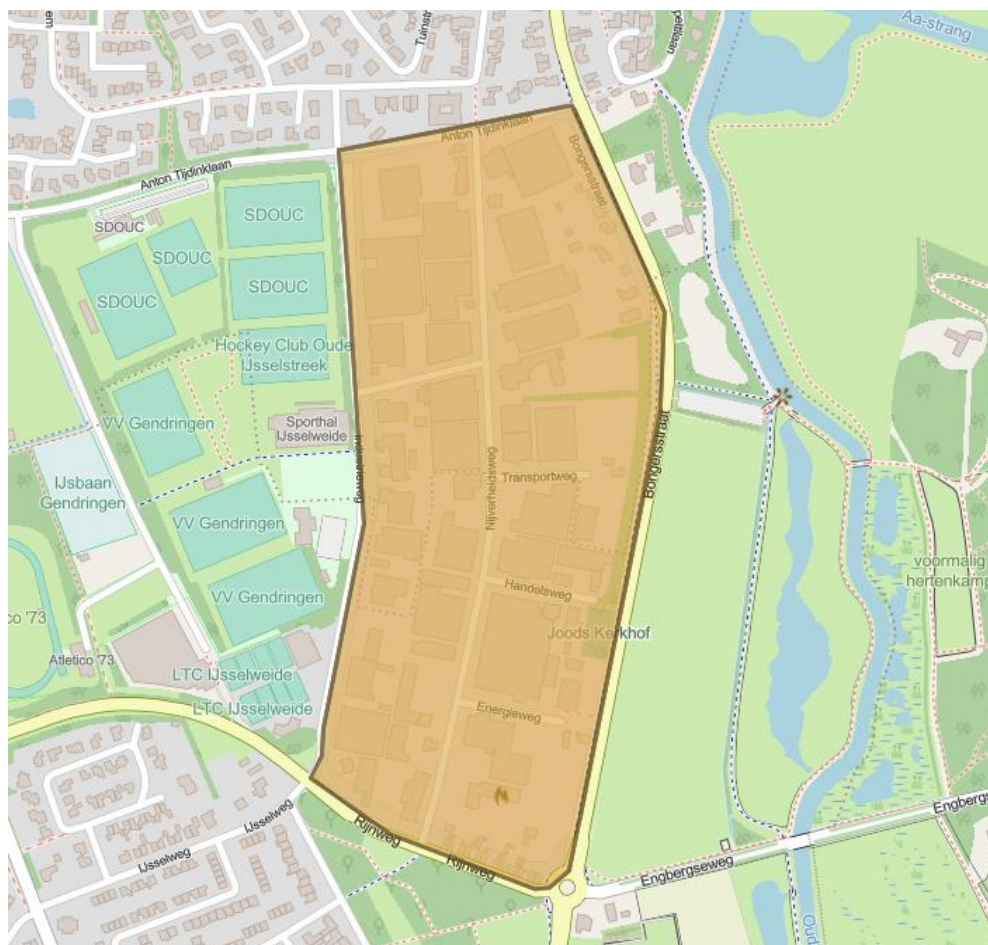
Terrein Akkermansweide Terborg

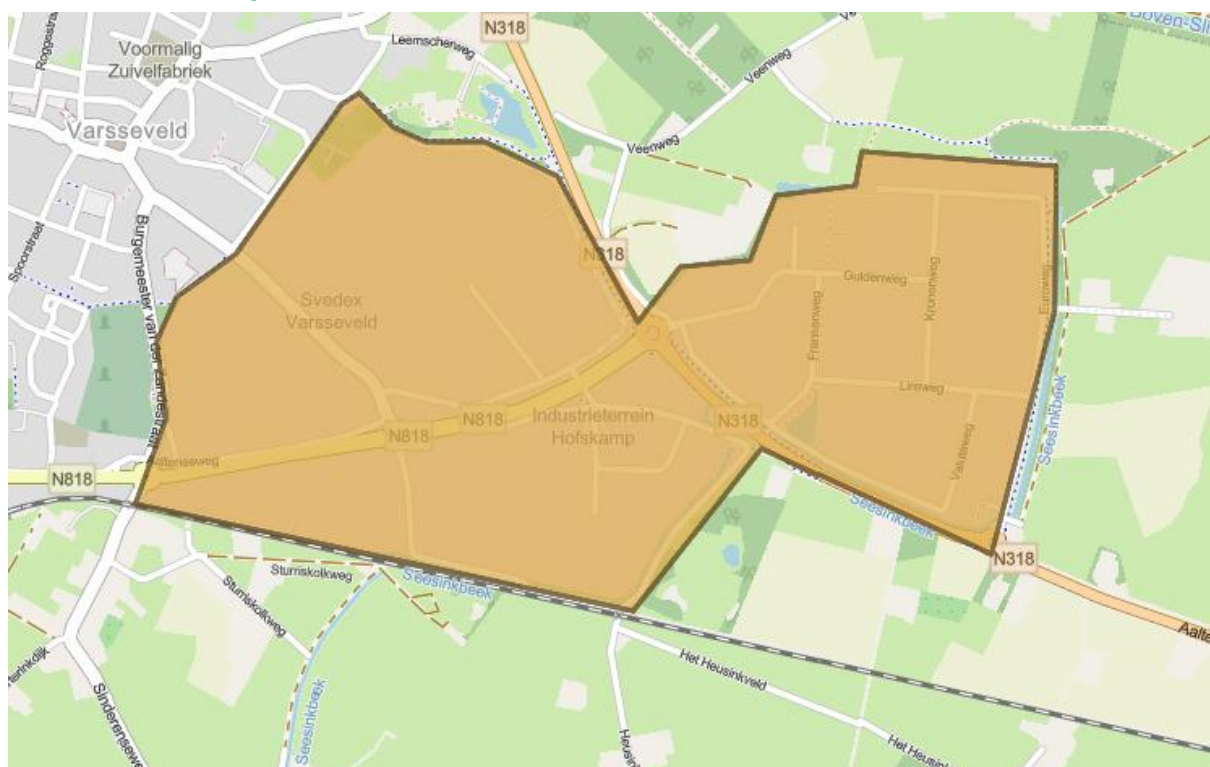
Terrein De Rieze Uift

Terrein IJsselweide Ulft-Gendringen

Terrein Hofskamp Varsseveld

Bijlage 4 Communicatieplan

Deze bijlage bevat een voorstel voor de communicatie over zwerfafval. Bij dit voorstel is rekening gehouden met beschikbare capaciteit en het beschikbare budget. Waar mogelijk wordt aangesloten bij natuurlijke momenten om het ruimen van zwerfafval onder de aandacht te brengen en preventie te stimuleren.

Doelgroep	Communicatiedoelstelling (kennis, houding en gedrag)
Inwoners	De inwoners informeren over de impact van zwerfafval en hun verantwoordelijkheid in het schoonhouden van de buurt en hen aanmoedigen om actief bij te dragen aan een schone leefomgeving door bewust gedrag en deelname aan acties.
Bedrijven	Bedrijven bewust maken van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van zwerfafval (25-meterregel), hen aanmoedigen een positieve houding te ontwikkelen richting duurzaamheid en hen stimuleren om actief maatregelen te nemen om zwerfafval te voorkomen en op te ruimen.
Verenigingen en scholen	Verenigingen en scholen (die zich inzetten tegen zwerfafval voor een vergoeding) waarderen en ondersteunen in hun werk, hen voorzien van nuttige informatie (cijfers) en hen aanmoedigen om door te gaan en hun activiteiten te blijven uitbreiden.
Verenigingen, scholen, buurtgroepen, etc.	Verenigingen, scholen, buurtgroepen, etc. bewust maken van hun mogelijke rol in het voorkomen van zwerfafval, hen enthousiasmeren over de voordelen en stimuleren om actief bij te dragen aan een schonere leefomgeving.
Vrijwilligers (ZAP-vrijwilligers en afvalbakadoptanten)	Vrijwilligers waarderen en ondersteunen door hen te voorzien van nuttige informatie (cijfers), hun motivatie te versterken en hen aan te moedigen hun waardevolle werk voort te zetten
Scholen (basis- en voortgezet onderwijs)	Scholen bewust maken van de negatieve gevolgen van zwerfafval en een verantwoordelijke houding stimuleren en leerlingen én docenten activeren om zelf bij te dragen aan een schone leefomgeving.
Media	De media informeren en enthousiast maken zodat zij zwerfafval bespreekbaar maken en bijdragen aan bewustwording bij een breder publiek.

Tone of voice

De tone of voice is positief, helder en enthousiasmerend. We informeren zonder te beleren, spreken de lezer direct aan en motiveren met een vriendelijke toon. De centrale boodschap is: Samen zorgen we voor een schone, gezonde en veilige omgeving voor iedereen.

Aansluiten bij scheidingscampagne 'Strak in die bak'

Voor het goed scheiden van afval is een campagne ontwikkeld 'Strak in die bak'. Zwerfafval kan goed aansluiten bij de stijl van de bestaande campagne, zodat het herkenbaar is. Maar we geven zwerfafval ook een eigen plek binnen de campagne. Bijvoorbeeld met een eigen steunkleur. Zo blijft het duidelijk én gebruiken we de kracht van wat er al is.

Een meer persoonlijk karakter door afvalcoaches naar voren te schuiven

Het voorstel is om communicatie meer persoonlijk te maken door afvalcoaches in de communicatie in te zetten. Uiteraard op een manier die bij hen past. Niet alleen tijdens vrijwilligersbijeenkomst en gastlessen, maar ook op social media en in andere communicatie-uitingen. Zo krijgt de aanpak een persoonlijker karakter.

Overige uitgangspunten van de communicatie:

- We communiceren eerlijk, tijdig en open (dit betekent o.a. ook reageren op opmerkingen op sociale media) en duidelijk (zoveel mogelijk B1 niveau);
- Betrokkenheid van de gemeenschap laten zien door vrijwilligers in beeld te brengen, die ook als ambassadeur kunnen fungeren;
- Positieve verhalen en successen benadrukken (resultaten communiceren) via gemeentelijke communicatiekanalen en eventueel lokale media;
- Proactieve communicatie rondom mijlpalen en natuurlijke momenten, zoals de Landelijke Opschoondag;
- Focus op communiceren van het doelgedrag (voorbeeldgedrag); we gaan zo min mogelijk in op het gedrag dat we willen tegengaan (bijv. wel foto van vol zwerfafvalnet, zo min mogelijk foto's van zwerfafval op straat);

We werken naast tekst, ook visueel (afbeeldingen, infographic, animatie).

Communicatiemiddelen

Middel	Voor wie?
Gemeentenieuws (huis-aan-huisblad): zowel 'losse' artikelen als 1 of 2 keer per jaar spread 'Strak in die bak' met thema zwerfafval	Alle doelgroepen
Gemeentesite: bevat de basisinformatie op een aparte pagina (bij het thema Afval), en nieuwsberichten	Alle doelgroepen
Sociale media (ook adverteren via sociale media)	Alle doelgroepen
Vrijwilligersbijeenkomst	Vrijwilligers
Persoonlijke mail	Bedrijven, verenigingen, scholen en vrijwilligers
Aansluiten bij ondernemersbijeenkomsten, met bijv. presentatie door afvalcoaches	Bedrijven
Mogelijk artikel in nieuwsbrief/website van ondernemersvereniging	Bedrijven
Interview (schriftelijk of video) met vrijwilliger of bedrijf. Verspreiden via gemeentelijke communicatiekanalen.	Alle doelgroepen
Nieuwsbrief (circa 2 keer per jaar)	Vrijwilligers, verenigingen en scholen die actief zijn
Persbericht/persmoment/persinterview (met bijv. afvalcoaches): actief informeren/uitnodigen bij mijlpalen of activiteiten	Media
Posters/banieren zwerfafval	Scholen en bedrijven
Korte vlogs/berichten afvalcoaches/zwerfafvalcoördinator (via sociale media) (enkele keren per jaar))	Inwoners
Tour met de 't Praotpunt (met o.a. de afvalcoaches, circa 1 keer per jaar, bijv. op markten)	Inwoners
Video/animatie (eventueel uitlegvideo: wat gebeurt er met zwerfafval? Of zoiets PR-video Zwerfafval)	Inwoners

Communicatie inzetten rondom kleine lokale acties, bijv. bij acties door bedrijven (Company Cleanup), scholen of vrijwilligers. Daarnaast publiciteit rondom de volgende mijlpalen:

- Besluit college over zwerfafvalaanpak en presentatie nieuwe zwerfafvalplan;
- Landelijke Opschoondag (voorjaar);
- World Cleanup Day (najaar).

Aanpak

Het Grondstoffenteam is verantwoordelijk voor de uitvoering van de zwerfafvalaanpak en daarmee ook voor de coördinatie van het uitrollen van de communicatie. Team Communicatie adviseert het Grondstoffenteam hierbij, en ondersteunt bij het realiseren van communicatiemiddelen en bij het schrijven van teksten.